

Séverin Malaud © urban.brussels

Bruxelles et ses espaces ouverts en transition

Brussel en zijn open ruimten in transitie

Visite d'exploration Be Sustainable.
Be Sustainable inspiratiebezoek

Bruxelles et ses espaces ouverts en transition, visite d'exploration Be Sustainable
Brussel en zijn open ruimten in transitie, Be Sustainable inspiratiebezoek

Publication Be Sustainable 2022 . Publicatie Be Sustainable 2022
Contact : info@besustainable.brussels

'Be Sustainable' Bruxelles	
'Be Sustainable' Brussels	5
Pourquoi visiter Bruxelles	
Waarom Brussel bezoeken?	9
Le programme	
Programma	13
Le chemin de l'eau et jardins de pluie	
Waterwegen en regentuinen	16
Le Parc de l'Avant-Senne	
Het Avant-Senne Park	20
Le quai de Biestebroeck	
De Biestebroeck kaai	22
Square Molenwest	
Molenwestplein	24
Parc Pannenhuis et L28	
Park Pannenhuis en L28	26
Pocket Park La Halte Royale	
Pocket Park La Halte Royale	28

'Be Sustainable' Bruxelles

'Be Sustainable' Brussels

Réaliser un quartier durable, c'est intégrer au maximum les objectifs de durabilité, à toutes les phases d'élaboration d'un projet, afin de préparer au mieux les quartiers à faire face aux différentes crises climatiques, écologiques, sanitaires, sociales et énergétiques.

La démarche que vous propose Be Sustainable, à travers ses outils et son service d'accompagnement, s'adapte aux étapes d'élaboration de votre projet de quartier (en ce compris les espaces ouverts), depuis le diagnostic jusqu'à sa mise en oeuvre concrète. Plus vous aborderez ces questions de durabilité en amont de votre démarche, plus vous aurez de chances que votre vision et vos ambitions se concrétisent dans une réalisation exemplaire. Le processus de conception doit effectivement être envisagé de manière itérative c'est-à-dire que chaque étape doit permettre de vérifier que vos objectifs de départ sont bien réalisés.

Des outils de référence sont proposés pour vous aider à développer un projet de quartier durable, selon

une approche transversale et intégrée qui tient compte à la fois du contexte environnemental, spatial, économique et social. Ils vous aident à faire émerger des solutions innovantes et des projets exemplaires sur diverses thématiques. Ainsi, plutôt que la somme de solutions techniques uni-dimensionnelles, votre démarche de durabilité visera à développer un lien optimal avec le contexte du quartier, son identité et ses caractéristiques. La toolbox Be Sustainable documente également des ressources inspirantes pour penser nos quartiers et nos espaces publics et envisager des solutions concrètes aux défis sociétaux, climatiques et environnementaux de notre capitale.

Plusieurs maîtres d'ouvrage nous ont ainsi fait confiance et témoignent de la façon dont la démarche Be Sustainable a permis de nourrir leur réflexion tout au long de leur projet de quartier. Les visites Be Sustainable entendent valoriser l'échange des pratiques et savoirs entre acteurs bruxellois du changement et de la transition.

Het realiseren van een duurzame wijk betekent het zoveel mogelijk integreren van duurzaamheidsdoelstellingen in alle fasen van projectontwikkeling, om buurten beter voor te bereiden op de verschillende klimatologische, ecologische, gezondheids-, sociale en energiecrisissen.

De aanpak van Be Sustainable past zich via zijn instrumenten en zijn begeleidingsdienst aan de ontwikkelingsfasen van uw wijkproject (inclusief open ruimten), van diagnose tot de uitvoering ervan, aan. Hoe eerder u deze duurzaamheidskwesties aanpakt, hoe groter de kans dat uw visie en uw ambities zich materialiseren in een voorbeeldige verwezenlijking. Het ontwerpproces moet inderdaad op een iteratieve manier worden bekeken, dat wil zeggen dat elke fase het mogelijk moet maken om te verifiëren dat uw initiële doelstellingen inderdaad worden bereikt.

Er worden referentie-instrumenten aangeboden om u te helpen een duurzaam buurtproject te ontwikkelen, met behulp van een transversale en geïntegreerde aanpak die

tegelijk rekening houdt met de ecologische, ruimtelijke, economische en sociale context. Ze helpen je met innovatieve oplossingen en voorbeeldprojecten op verschillende thema's. Dus, in plaats van de som van ééndimensionale technische oplossingen, zal uw duurzaamheidsaanpak gericht zijn op het ontwikkelen van een optimale verbinding met de context van de wijk, haar identiteit en haar kenmerken. De toolbox Be Sustainable geeft ook documentatie over inspirerende bronnen om na te denken over onze buurten en openbare ruimten en om concrete oplossingen te bedenken voor de maatschappelijke, klimaat- en milieu-uitdagingen van onze hoofdstad.

Verschillende projecteigenaren hebben zo hun vertrouwen in ons gesteld en getuigen van de manier waarop de Be Sustainable-aanpak hun denken heeft meegeholpen in hun wijkproject. De Be Sustainable-bezoeken hebben tot doel de uitwisseling van praktijk en kennis tussen Brusselse actoren van verandering en overgang te bevorderen.

Pourquoi visiter Bruxelles

Waarom Brussels bezoeken?

La Région de Bruxelles-Capitale travaille sur une vision d'avenir pour ses rues, ses places et ses parcs. Les plans d'action tels que le Plan Good Move, le PACE, le Plan Nature, le rapport Good Living, le projet de Manuel des espaces publics, le Beeldkwaliteitsplan ou encore la centrale de marché Open encadrent la transition de ces lieux et des perspectives à partir desquels la ville est vécue par ses habitants et usagers. Avec Be Sustainable, nous proposons d'examiner de plus près certains projets d'espaces publics ouverts inspirants et porteurs de transition pour Bruxelles et ses quartiers.

La crise sanitaire et climatique ont mis en évidence le rôle majeur, voire vital, des espaces ouverts et non bâtis en ville. Ces derniers apparaissent aujourd'hui comme des «infrastructures socio-écologiques», des lieux de respiration indispensables, tout comme des espaces de sociabilité urbaine.

Nous nous concentrerons d'abord sur la politique de rénovation des quartiers en nous arrêtant sur des

projets de rues vertes, apaisées et perméables comme le « chemin de l'eau » à Forest. La requalification de ces rues permet de nouveaux usages en même temps qu'elle laisse de la place au développement de la nature, réduit les risques d'inondation lors de fortes pluies, rafraîchit les journées chaudes d'été et renforce la cohésion sociale entre habitants d'un quartier.

Ensuite, nous nous arrêterons sur des projets d'espace public de plus grande ampleur qui s'inscrivent dans une logique de reconversion d'anciennes friches industrielles ou ferroviaires. Nous passerons notamment par le projet de parc de l'Avant-Senne et le parc linéaire L28 dont la création vient renforcer le maillage vert de Bruxelles.

Nous nous intéresserons aussi à des espaces de plus petite taille, souvent méconnus, négligés ou considérés comme des « vides » dénués de fonction, via l'occupation temporaire d'un terrain minéralisé à travers le projet « Molenwest » ou la création d'un « Pocket Park » offrant plus de nature en ville.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werkt aan een toekomstvisie voor zijn straten, pleinen en parken. Actieplannen als het Good Moveplan, het PACE, het Natuurplan, het rapport Good Living, het project Handboek Openbare Ruimte, het Beeldkwaliteitsplan, of het Open Marktcentrum kaderen de overgang van deze plekken en perspectieven van waaruit de stad wordt ervaren door haar inwoners en gebruikers.

Met Be Sustainable stellen we voor om enkele inspirerende en overgangprojecten in de open openbare ruimte voor Brussel en zijn wijken nader te bekijken.

De gezondheids- en klimaatcrisis hebben de grote, zelfs vitale rol van open en onbebouwde ruimten in de stad duidelijk gemaakt. Deze laatste verschijnen vandaag als ‘socio-ecologische infrastructuren’, essentiële plaatsen om te ademen, evenals ruimten van stedelijke sociabiliteit.

We zullen ons eerst op het wijkvernieuwingsbeleid concentreren, met focus op projecten voor groene, rustige en doorlatende straten zoals

het ‘waterpad’ in Vorst. De herkwalificatie van deze straten maakt nieuwe toepassingen mogelijk terwijl er ruimte blijft voor de ontwikkeling van de natuur, vermindert de kans op overstromingen bij hevige regenval, verkoelt de warme zomerdagen en versterkt de sociale samenhang tussen de wijkbewoners.

Vervolgens zullen we ons op grootschaliger projecten in de openbare ruimte richten die deel uitmaken van een logica van reconversie van voormalige industriële of spoorwegbraakliggende terreinen. We zullen in het bijzonder het parkproject Avant-Senne en het lineaire park L28 passeren, waarvan de aanleg het groene netwerk van Brussel versterkt.

We zullen ook geïnteresseerd zijn in kleinere ruimten, vaak verkeerd begrepen, verwaarloosd of beschouwd als ‘leegtes’ zonder functie, langs de tijdelijke bezetting van gemineraliseerde gronden via het ‘Molenwestproject’ of de creatie van een ‘Pocket Park’ voor meer natuur in de stad.

Le programme

Programma

08:45 Rendez-vous à la Place Saint-Denis à Forest

09:00 Introduction

BeSustainable - Antoine Crahay, géographe, Facilitateur Quartiers Durables

Présentation Manuel Espaces publics - Rim Abbad El Andaloussi, ORG

09:15 Visite guidée du Tracé de l'eau et des espaces publics du coeur de Forest

Cédric Verstraeten, chef de projet au Service Revitalisation des quartiers de la Commune de Forest / Pierre Willem, architecte chez Ecorce

10:00 Traversée des projets du parc de l'Avant-Senne

11:00 Visite guidée du Quai de Biestebroeck

Perrine Bertin, cheffe de projet à Beliris / Lorraine Iweins, architecte au Bureau Bas Smets / Britt Van Rompaey, architecte chez Org

12:00 Déjeuner à la Kantine du Canal

14:00 Visite guidée du Square Molenwest

Bert Gellynck, architecte à 1010 / Ghizlane Zaid, Samen voor Morgen

15:00 Parcours guidé le long du parc Pannenhuis, L28 et de la Coulée verte

Pierre Molter, chef de projet à Bruxelles Environnement

16:00 Pause

16:30 Visite du Pocket Park «La Halte Royale»

Pauline Varloteaux, architecte urbanist chez Bloc Paysage, bureau d'études en charge du projet

17:30 Drink à la brasserie de la Source

08:45 Afspraak op het Sint-Denisplein in Vorst

09:00 Inleiding

BeSustainable - Antoine Crahay, geograaf en urbanist, Facilitateur Quartiers Durables

Presentatie Handboek openbare ruimte - Rim Abbad El Andaloussi, ORG

09:15 Begeleid bezoek door de «Openbare ruimten van het hart van Vorst» en het «Waterpad» .

Cédric Verstraeten, projectleider bij de dienst wijkvernieuwing van de gemeente Vorst / Pierre Willem, architect bij Ecorce

10:00 Oversteken van de «avant-Senne» Park projecten

11:00 Rondleiding door de Biestebroeckkaai

Perrine Bertin, projectleider bij Beliris / Lorraine Iweins, architect bij Bureau Bas Smets / Britt Van Rompaey, architect bij Org

12:00 Lunch in La Kantine du Canal

14:00 Begeleid bezoek aan het Molenwestplein

Bert Gellynck, architect bij 1010 / Ghizlane Zaid, Samen voor Morgen

15:00 Rondleiding door park Pannenhuis, L28 en de «groene corridor»

Pierre Molter, projectleider bij Leefmilieu Brussel

16:00 Pause

16:30 Bezoek aan het Pocketpark «La Halte Royale»

Pauline Varloteaux, architect urbanist bij Bloc Paysage, studiebureau voor het project

17:30 Drink bij de Source brouwerij

Chemin de l'eau et jardins de pluie

Le quartier Saint-Denis, aussi considéré comme le Coeur historique de Forest, est situé dans le bas de la vallée de la Senne au sud-ouest de la Région de Bruxelles-Capitale. Marqué par un tissu industriel et commercial, le quartier est bordé par les usines Audi à l'ouest et les voies de chemin de fer à l'est qui forment d'importantes frontières visuelles. À côté des jardins de l'Abbaye et de la place Saint-Denis, les espaces publics ouverts de ce quartier dense sont rares, voire peu accessibles et encombrés par la présence de l'automobile. Depuis plusieurs années, les acteurs communaux œuvrent pour redynamiser ce quartier via l'implantation d'équipements collectifs et culturels d'ampleurs et une politique de rénovation et de désencombrement des espaces publics, notamment à travers les financements du « Contrat de Quartier Durable Abbaye ».

Waterwegen en regentuinen

De wijk Saint-Denis, ook wel het historische Hart van Vorst genoemd, ligt aan de voet van de Zennevallei in het zuidwesten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De wijk is gekenmerkt door een industrieel en commercieel weefsel en wordt begrensd door de Audi-fabrieken in het westen en de spoorlijnen in het oosten, die belangrijke visuele grenzen vormen. Naast de tuinen van de Abdij en het Saint-Denisplein, zijn open openbare ruimten in deze dichtbevolkte wijk zeldzaam, zelfs ontoegankelijk en overvol door de aanwezigheid van auto's. Sinds enkele jaren werken gemeentelijke actoren aan de revitalisering van deze wijk door het opzetten van grootschalige collectieve en culturele voorzieningen en een beleid van renovatie en opruiming van de openbare ruimten, met name door financiering van het 'Duurzaam Wijkcontract Abdij'.

Le projet de requalification des espaces publics entend désencombrer et déminéraliser les sols pour ouvrir l'espace public à une palette d'appropriations la plus vaste possible et augmenter en même temps les capacités du quartier à remplir une série de services écosystémiques.

Les aménagements assureront des continuités écologiques le long et à travers le quartier venant s'insérer dans la trame verte et bleue de la ville. La question de la gestion des eaux pluviales (inondations, ruissellements) est au cœur du projet. La philosophie proposée est de travailler avec l'eau là où elle tombe à travers les « jardins de pluie » et les « noues », de la rendre visible dans l'espace public et de la faire participer au bien-être des riverains. Il s'agit de revaloriser l'eau comme un élément apportant une plus-value à l'espace urbain et non plus comme un problème à résoudre « techniquement », en lui redonnant une valeur ludique et paysagère.

Het project voor de herkwalificatie van de openbare ruimten heeft tot doel de bodem op te ruimen en te demineraliseren om de openbare ruimte open te stellen voor een zo breed mogelijke scala aan toe-eigeningen en tegelijkertijd de capaciteit van de wijk om een reeks ecosysteemdiensten te verlenen, te vergroten.

De ontwikkelingen zorgen voor ecologische continuïteit langs en door de wijk, passend in het groen-blauwe weefsel van de stad. De kwestie van het beheer van regenwater (overstromingen, afvloeiing) vormt de kern van het project. De voorgestelde filosofie is om met water te werken daar waar het door 'regentuinen' en 'dalen' valt, het zichtbaar te maken in de openbare ruimte en te betrekken bij het welzijn van omwonenden. Het gaat om het herwaarderen van water als element dat een meerwaarde geeft aan de stedelijke ruimte en niet langer als een probleem dat 'technisch' moet worden opgelost, door er een speelse en landschappelijke waarde aan te geven.

Séverin Malaud © urban.brussels

Avec le projet du tracé de l'eau et des espaces publics du Cœur de Forest, l'intention de la Commune est de transformer cette zone pour qu'elle devienne un véritable « poumon vert » et point de rencontre, avec des espaces publics accessibles à pied et en vélo, conviviaux, apaisés et végétalisés, dans lesquels s'intègre un système de gestion des eaux pluviales. Le chemin de l'eau traverse des rues où le pavage cède la place à la végétation pour faciliter l'infiltration des eaux de pluie dans le sol. La rue devient plus fraîche et agréable à vivre.

Met het project van de route van het water en de openbare ruimten van het Hart van Vorst, is het de bedoeling van de gemeente om dit gebied te transformeren zodat het een echte ' groene long ' en ontmoetingspunt wordt, met toegankelijke openbare ruimten te voet en op de fiets, vriendelijk, rustig en begroeid, waarin een regenwaterbeheersysteem is geïntegreerd. Het waterpad kruist straten waar bestrating plaatsmaakt voor vegetatie om de infiltratie van regenwater in de grond te vergemakkelijken. De straat wordt frisser en aangener om in te wonen.

Un processus de participation innovant a été mis en place avec les habitants et de nouvelles collaborations ont été établies avec les services internes de la Commune et des partenaires externes. De nombreuses idées d'aménagement viennent des habitants eux-mêmes, comme l'aménagement d'espaces végétaux.

Les aménagements assureront non seulement une meilleure connexion piétonne et cyclable entre les quartiers et, un meilleur accès de et vers la gare de Forest-Est. Les espaces verts sont utilisés comme espaces récréatifs pour les quartiers et la ville. La place est donnée aux loisirs, aux séjours, aux sports et aux jeux.

Per straat is een innovatief participatietraject opgezet met de bewoners en zijn er nieuwe samenwerkingen ontstaan tussen de interne stadsdiensten en externe partners. Veel ontwikkelingsideeën komen van de bewoners zelf, zoals de ontwikkeling van groene ruimten.

De ontwikkelingen zorgen niet alleen voor een betere voetgangers- en fietsverbinding tussen de wijken en een betere bereikbaarheid van en naar het station Vorst-Oost. Groene ruimten worden gebruikt als recreatieruimten voor de wijken en de stad. Ruimte wordt gegeven aan vrije tijd, vertoeven, sport en spel.

Séverin Malaud © urban.brussels

Le parc de l'Avant-Senne

Le futur parc de l'Avant-Senne est situé à proximité d'une rue passante et bruyante dans le bas de la vallée de la Senne entre la ligne de chemin de fer, le site industriel Charroi et les anciennes Brasseries Wielemans-Ceuppens transformées depuis en équipements culturels à destination du quartier et de la Région. Une partie de cette friche est connue sous le nom de « Marais Wiels ». Ce dernier représente aujourd'hui un bassin naturel de rétention d'eau, un lieu de biodiversité, une source de fraîcheur, de respiration et un lieu de sociabilité urbaine. La Région de Bruxelles-Capitale, en collaboration avec la commune de Forest, souhaite intégrer cet espace au sein d'un plus large réseau d'espaces publics verts (CRU4 et Masterplan Forest-Sur-Senne) reconnaissant ainsi la valeur de ce lieu dans la transition socio-écologique de la ville et ses quartiers.

Het Avant-Senne Park

Het toekomstige park van de Voor-Zenne is gelegen nabij een drukke en lawaaierige straat onderaan de Zennevallei tussen de spoorlijn, het industrieterrein van Gerij en de oude brouwerijen Wielemans-Ceuppens, die inmiddels zijn omgevormd tot culturele voorzieningen voor de buurt en het Gewest. Een deel van dit terrein staat bekend als ' Moeras van Wiels '. Dit laatste vertegenwoordigt nu een natuurlijk waterretentiebekken, een plaats van biodiversiteit, een bron van frisheid, ademruimte en een plaats van stedelijke sociabiliteit. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wil, in samenwerking met de gemeente Vorst, deze ruimte integreren in een groter netwerk van groene openbare ruimten (SVC4 en Masterplan Vorst-aan-de-Zenne) en zo de waarde erkennen van deze plek in de socio-ecologische transitie van de stad en haar wijken.

La phase 4 du Masterplan Forest-Sur-Senne intitulée « ParckLab » vise à tester les visions urbanistiques proposées pour requalifier ces espaces publics ouverts. Le projet vise la création d'un nouvel espace vert et récréatif linéaire et d'une piste cyclo-piétonne. Autour du marais, sur les parcelles voisines du Wiels et du Brass, des zones de rencontre telles que des potagers et des espaces de jeux seront intégrées de manière paysagère.

Le parc de l'Avant-Senne entend faire face aux risques d'inondation particulièrement élevés dans cette partie de la ville et compenser la faible proportion d'espaces publics ouverts dans ce quartier dense. Le bureau en charge du projet aura pour tâche de préserver les hautes valeurs naturelles du lieu, de favoriser le développement des zones humides et de sauvegarder leur biodiversité.

Située à proximité immédiate de la circulation automobile intense, la piste cyclable offre un itinéraire alternatif vert et sécurisé bienvenu pour les piétons et cyclistes. Cette piste permettra une nouvelle liaison cyclable interrégionale qui viendra connecter les différents équipements le long de la voie ferrée et dans les quartiers proches.

Fase 4 van het Masterplan Vorst-aan-de-Zenne getiteld 'ParckLab' heeft tot doel de voorgestelde stadsvisies te testen om open openbare ruimten te herkwalificeren. Het project heeft tot doel een nieuwe lineaire groen- en recreatieruimte en een fiets-voetgangerspad te creëren. Rondom het moeras, op de aangrenzende percelen van Wiels en Brass, worden ontmoetingsplekken zoals moestuinen en speeltuinen landschappelijk geïntegreerd.

Het park van de Voor-Zenne wil het hoofd bieden aan de bijzonder hoge overstromingsrisico's in dit deel van de stad en het lage aandeel open openbare ruimte in deze dichtbevolkte wijk compenseren. Het bureau dat verantwoordelijk is voor het project zal tot taak hebben de hoge natuurlijke waarden van de plaats te behouden, de ontwikkeling van natte gebieden te bevorderen en hun biodiversiteit te vrijwaren.

Gelegen in de directe omgeving van intensief autoverkeer, biedt het fietspad een groene en veilige alternatieve route die welkom is voor voetgangers en fietsers. Dit pad zal een nieuwe interregionale fietsverbinding mogelijk maken die de verschillende voorzieningen langs de spoorlijn en in de nabijgelegen wijken met elkaar zal verbinden.

Séverin Malaud © urban.brussels

Le Quai de Biestebroeck

Le projet Biestebroeck se caractérise par la transformation d'une zone industrielle en un quartier urbain mixte et par le réaménagement de nouveaux espaces publics et verts offrant des vues sur le canal Bruxelles-Charleroi. Le territoire entourant le bassin de Biestebroeck à Anderlecht est l'une des zones de développement urbain les plus importantes de Bruxelles. Acteurs publics comme privés y mènent différents projets, depuis la construction de logements publics en passant par des projets privés mixtes mêlant habitations et activités productives. Autour de ces différents projets, 11,7 ha d'espaces publics ouverts font l'objet d'une requalification. Si ces espaces publics sont cruciaux pour le dynamisme de ce nouveau quartier, ils représentent aussi un enjeu stratégique pour affirmer une identité forte dans le territoire du canal à l'échelle de la Région.

De Biestebroeck kaai

Het project Biestebroekkaai wordt gekenmerkt door de transformatie van een industriezone naar een gemengde stadswijk en door de herontwikkeling van nieuwe openbare en groene ruimten met uitzicht op het kanaal Brussel-Charleroi. Het gebied rond het Biestebroekdok in Anderlecht is één van de belangrijkste stedelijke ontwikkelingsgebieden in Brussel. Zowel publieke als private actoren voeren er verschillende projecten uit, van de bouw van volkshuisvesting tot gemengde private projecten die huisvesting en productieve activiteiten combineren. Rondom deze verschillende projecten wordt 11,7 ha open openbare ruimte herkwalificeerd. Als deze ruimten cruciaal zijn voor de dynamiek van deze nieuwe wijk, vormen ze ook een strategische uitdaging om een sterke identiteit te bevestigen op het grondgebied van het kanaal op de schaal van het Gewest.

Les aménagements assureront non seulement une meilleure connexion piétonne et cyclable entre les quartiers, mais aussi des continuités écologiques le long des quais venant s'insérer dans la trame verte et bleue de la ville.

De ontwikkelingen zorgen niet alleen voor een betere voetgangers- en fietsverbinding tussen de wijken, maar ook voor ecologische continuïteit langs de kaaien die past in het groen-blauwe weefsel van de stad.

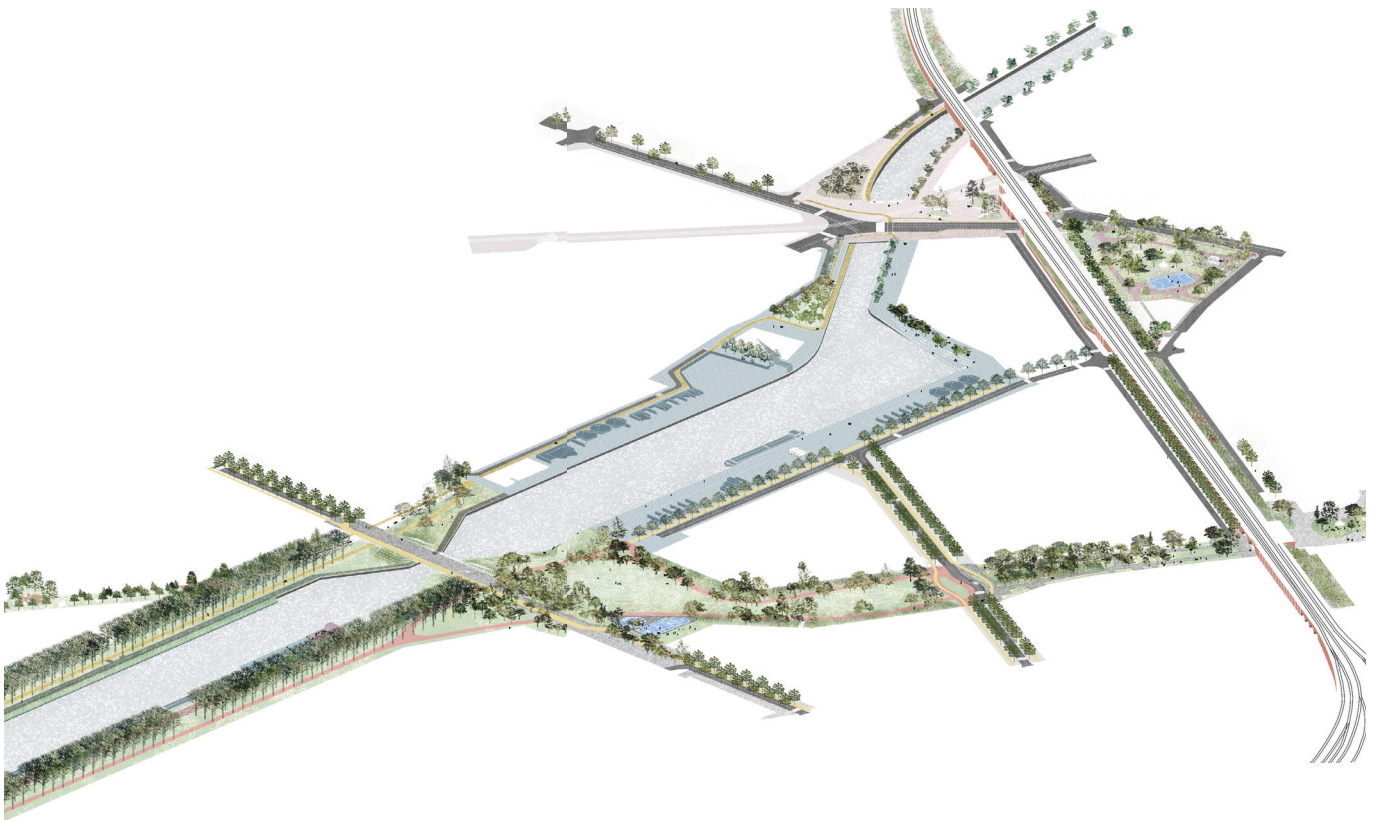
L'aménagement des quais est l'occasion de favoriser une plus grande utilisation de la voie d'eau et de développer des activités récréatives et urbaines.

De ontwikkeling van de kaaien is een kans om een groter gebruik van de waterweg te bevorderen en om recreatieve en stedelijke activiteiten te ontwikkelen.

Pour ce faire, il est important de délimiter les espaces destinés aux loisirs de ceux destinés aux activités productives et portuaires. Il s'agit de redonner une valeur ludique, paysagère et sanitaire à la présence de l'eau.

Om dit te doen, is het belangrijk om de ruimten die bedoeld zijn voor vrije tijd af te bakenen van diegene bedoeld voor productieve en havenactiviteiten. Het gaat om het herstellen van speelse, landschappelijke en sanitaire waarde aan de aanwezigheid van water.

Square Molenwest

Le square Molenwest est une occupation transitoire d'une friche industrielle appartenant à la Région de Bruxelles-Capitale, située le long de la voie ferrée et à deux pas de la station Gare de l'Ouest. Cet espace est développé dans le cadre de deux programmes : le Contrat de Renovation Urbaine (CRU) « Gare de l'Ouest » et le Contrat de Quartier Durable (CQD) « Autour du Parc de l'Ouest ». Il est prévu d'y développer un nouveau quartier urbain mixte incluant des logements, des activités économiques, des services publics, un équipement métropolitain et un futur parc de 3ha. En attendant la réalisation du projet futur, la Région et la Commune Molenbeek-Saint-Jean ont souhaité ouvrir et rendre accessible l'espace à destination des publics et associations de ce quartier.

Molenwestplein

Het Molenwestplein is een tijdelijke bezetting van een industriëel terrein van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, gelegen langs de spoorlijn en vlakbij het Weststation. Deze ruimte is ontwikkeld in het kader van twee programma's: het Stadvernieuwingscontract (SVC) 'Weststation' en het Duurzaam Wijkcontract (DWC) 'Rond het Westpark'. Er zijn plannen om er een nieuwe gemengde stadswijk te ontwikkelen met woningen, economische activiteiten, openbare diensten, grootstedelijke voorzieningen en een toekomstig park van 3 ha. In afwachting van de realisatie van het toekomstige project, wenste het Gewest en de gemeente Sint-Jans-Molenbeek de voor het publiek en de verenigingen van deze wijk bestemde ruimte te openen en toegankelijk te maken.

Le square Molenwest est développé en partenariat avec les habitants. Les petits aménagements (plantations et jeux extérieurs) sont effectués lors de « chantiers participatifs ». Le projet se veut malléable. Il est pensé pour être adaptable à travers le temps afin d'évoluer au même rythme des populations changeantes des quartiers avoisinants. Ce nouvel espace public temporaire est co-géré par la commune de Molenbeek-Saint-Jean et les associations partenaires, qui proposent des activités diverses et variées à destination des jeunes enfants et adolescents de la région.

Le projet s'inscrit dans une démarche d'économie circulaire. Une infrastructure portable, partiellement recyclée et démontable, a été conçue par 1010au pour couvrir une partie du square afin d'accueillir les activités dans un espace couvert.

Het Molenwestplein wordt ontwikkeld in samenwerking met bewoners. De kleine ontwikkelingen (aanplantingen en buitenspelen) worden uitgevoerd tijdens 'participatieve projecten'. Het project heeft als doel flexibel te zijn. Het is ontworpen om in de loop van de tijd aanpasbaar te zijn om in hetzelfde tempo te evolueren als de veranderende bevolking van de omliggende wijken. Deze nieuwe openbare ruimte wordt mede beheerd door de gemeente Sint-Jans-Molenbeek en de partnerverenigingen, die verschillende en gevarieerde activiteiten voor jonge kinderen en jongeren in de regio aanbieden.

Het project maakt deel uit van een circulaire economie-benadering. Een draagbare infrastructuur, gedeeltelijk gerecycled en verwijderbaar, is ontworpen door 1010au om een deel van het plein te bedekken om activiteiten in een semi-overdekte ruimte onder te brengen.

Parc Pannenhuis et L28

En 2004, le site du parc L28, situé le long de l'ancienne voie ferrée 28, est une friche urbaine, un résidu d'infrastructure ferroviaire. Autrefois cette ligne reliait les anciens entrepôts et la gare de Tour et Taxis au réseau ferroviaire. Depuis que le site de Tour et Taxis a cessé ses activités, le site de la ligne 28, en partie pollué, est resté à l'abandon. En 2015, cet espace interstitiel est assaini et transformé en un parc linéaire et une liaison verte pour les modes actifs. Situé à la jonction de quartiers résidentiels, le parc répond au manque d'espaces verts dans la ville en créant un espace de respiration pour les quartiers avoisinants à densité élevée, mais permet aussi de connecter différents quartiers et de faciliter la traversée nord-sud de Bruxelles pour les cyclistes et piétons.

Park Pannenhuis en L28

In 2004 was de site van het Park L28, gelegen langs de oude spoorlijn 28, een braakliggend terrein, een overblijfsel van spoorweginfrastructuur. In het verleden verbond deze lijn de oude pakhuizen en het station Thurn en Taxis met het spoorwegnet. Sinds de site van Thurn en Taxis haar activiteiten heeft stopgezet, werd de site van lijn 28, gedeeltelijk vervuild, verlaten. In 2015 is deze tussenruimte gesaneerd en omgevormd tot een lineair park en een groene verbinding voor de actieve modi. Het park is gelegen op de kruising van woonwijken en speelt in op het gebrek aan groene ruimten in de stad door een ademruimte te creëren voor aangrenzende buurten met een hoge dichtheid, maar het laat ook toe om verschillende wijken met elkaar te verbinden en de noord-zuidoversteek van Brussel voor fietsers en voetgangers te vergemakkelijken.

Le projet prévoit une future piste cyclable de 6,8 km qui ira du quartier Nord jusqu'à Anderlecht. Le parc permet de connecter les arrêts de métro Belgica et Pannenhuis et de relier l'aire de jeux Dubrucq avec le parc du site Tour et Taxis dont l'aménagement est initié dans le cadre du festival Parckdesign en 2014.

Het project voorziet in een toekomstig 6,8 km lang fietspad van de noordelijke wijk naar Anderlecht. Het park verbindt de metrohaltes Belgica en Pannenhuis, en verbindt de speelplaats Dubrucq met het park op de site van Thurn en Taxis, waarvan de ontwikkeling werd opgestart in het kader van het festival Parckdesign in 2014.

La requalification de ces espaces ouverts a été réalisée en différentes séquences qui offrent des aires de jeux, des terrains de sports ainsi que des espaces de repos variés.

De herkwalificatie van deze open ruimten is uitgevoerd in verschillende sequenties die speeltuinen, sportvelden en diverse rustzones bieden.

Ce parc fait partie d'une structure verte globale. Cette coulée verte, partiellement mise en oeuvre, menée par des maîtres d'ouvrages différents et en plusieurs phases, sera la colonne vertébrale verte des nouveaux développements immobiliers sur le site de Tour et Taxis.

Dit park maakt deel uit van een algemene groene structuur. Deze groene zone, gedeeltelijk gerealiseerd, uitgevoerd door verschillende bouwheren en in verschillende fasen, zal de groene ruggengraat vormen van de nieuwe vastgoedprojecten op de site van Thurn en Taxis.

Pierre Molter © Bruxelles Environnement

L'approche des « pocket parks » est testée à Laeken dans le cadre du Contrat de quartier durable Bockstael. Il s'agit de réaménager des espaces inutilisés, négligés, fragmentés par les grandes infrastructures routières et ferroviaires, pour offrir de nouveaux espaces verts de respiration, de détente et de séjour dans des quartiers densément peuplés et disposant de peu d'espaces ouverts. Quatre parcs sont prévus en vue de créer une liaison récréative entre la place Émile Bockstael et le canal, dont deux sont déjà réalisés. Chacun est pensé autour d'un thème propre aux caractéristiques du site. Par de « petites interventions architecturales », ces espaces urbains résiduels anciennement inaccessibles jouxtant le chemin de fer sont rendus utilisables. La zone se greffe sur le réseau de parcs plus vaste comprenant le Parc de la Senne, le parc L28, et Tour et Taxis.

De ' pocket parks '-aanpak wordt getest in Laken in het kader van het Duurzame Wijkcontract Bockstael. Het gaat om het herontwikkelen van ongebruikte, verwaarloosde ruimten, gefragmenteerd door grote weg- en spoorinfrastructuur, om nieuwe groene ruimten te creëren voor ademhalen, ontspanning en wonen in dichtbevolkte buurten met weinig open ruimten. Er zijn vier parken gepland om een recreatieve verbinding te creëren tussen het Émile Bockstaelplein en het kanaal, waarvan er al twee zijn voltooid. Elk is ontworpen rond een thema dat specifiek is voor de kenmerken van de site. Door middel van ' kleine architectonische ingrepen ', worden deze voorheen onbereikbare stedelijke res-truimten aan het spoor, bruikbaar gemaakt. Het gebied maakt deel uit van het grotere netwerk van parken, waaronder het Zennepark, Park L28 en Thurn en Taxis.

Le Pocket Park « La Halte Royale » est pensé comme une « escale de verdure » et « poche de respiration » le long de la voie ferrée. L'ancien talus ferroviaire est transformé en une grande prairie avec des engins de jeu, un kiosque et un point de vue sur le canal.

La création des pocket parks est pensée avec l'implication des riverains. La revalorisation de terrains vagues en pleine ville peut aboutir à une réappropriation des environs par les riverains, à l'émergence d'une cohésion sociale.

Un processus de participation citoyenne a précédé l'aménagement de ces petits parcs. Les habitants du quartier ont organisé des activités pour activer l'espace et ont été impliqués dans la réflexion sur l'aménagement et l'utilisation de ces nouveaux communs.

Het Pocket Park ' De Halte Royale ' wordt gezien als een ' groene tussenstop ' en ' oase ' langs de spoorlijn. De oude spoordijk is omgetoverd tot een grote weide met speeltoestellen, een kiosk en uitzicht op het kanaal.

De oprichting van pocketparken is ontworpen met de betrokkenheid van omwonenden. De herwaardering van braakliggende terreinen midden in de stad kan leiden tot herbestemming van de omgeving door omwonenden, tot het ontstaan van sociale samenhang. Aan de ontwikkeling van deze kleine parken ging een proces van burgerparticipatie vooraf. De buurtbewoners hebben samen een moestuin aangelegd, activiteiten georganiseerd om de ruimte te activeren en hebben meegedacht over de ontwikkeling en het gebruik van deze nieuwe gemeenschappelijke terreinen.

Séverin Malaud © urban.brussels

Be Sustainable
Réalisons les quartiers durables !
Werk maken van de duurzame wijken !
www.besustainable.brussels

En coproduction avec/
In coproductie met

Bruxelles et ses espaces ouverts en transition, visite d'exploration Be Sustainable
Brussel en zijn open ruimten in transitie, Be Sustainable inspiratiebezoek
Publication Be Sustainable 2022 . Publicatie Be Sustainable 2022
Contact : info@besustainable.brussels

